

JABATAN MUFTI NEGERI SELANGOR

KAEDAH PENGURUSAN JENAZAH SEMASA KRISIS WABAK COVID-19

1 TUJUAN

Garis panduan ini disediakan sebagai rujukan kepada pihak masjid dan ahli jawatankuasa qariah berkaitan Tatacara Pengurusan Jenazah Islam (bukan Pesakit Covid-19) di Negeri Selangor.

2 ARAHAN PEMATUHAN

Mengambil kira keadaan semasa penularan wabak Covid-19 dan pandangan Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM), setiap petugas yang bertanggungjawab menguruskan jenazah di peringkat ahli jawatankuasa masjid hendaklah mematuhi semua garis panduan yang telah ditetapkan.

3 KETETAPAN

3.1 Jika meninggal dunia di rumah, dalam keadaan

3.1.1. Meninggal dunia biasa;

3.1.2. Meninggal dunia tetapi mempunyai gejala batuk, demam dan lain-lain tetapi tidak dikategorikan sebagai kes dalam siasatan (*Person Under Investigation*) COVID-19; atau

3.1.3. Meninggal dunia dalam tempoh empat belas (14) hari semasa menjalani arahan *Home Quarantine* atau *Stay Home Notice (SHN)*.

3.2 Jenazah hendaklah diurus mengikut kaedah berikut;

3.2.1. Bagi kes (3.1.1) dan (3.1.2), sebelum jenazah diurus, pihak ahli jawatankuasa masjid hendaklah terlebih dahulu mendapatkan pengesahan daripada Pegawai Perubatan/ Penolong Pegawai Perubatan hospital berhampiran dan membuat laporan kematian sebagaimana biasa dilapor kepada pihak Polis;

3.2.2. Bagi kes (3.1.1) dan (3.1.2) AJK masjid boleh menguruskan jenazah di rumah menggunakan kaedah berikut :

CARA MEMANDIKAN JENAZAH;

- a. Jenazah harus dimandikan di tempat yang tertutup, agar yang melihat hanya orang-orang yang memandikan saja.
- b. Jenazah diletakkan di tempat yang tinggi, seperti meja yang panjang.
- c. Menggunakan sarung untuk menutup aurat jenazah.
- d. Jenazah didudukkan atau disandarkan pada sesuatu, kemudian diusap perutnya dan ditekan pelan-pelan agar semua kotorannya keluar. Lalu yang memandikan menggunakan sarung tangan kiri untuk membasuh lubang depan dan lubang belakang jenazah, dan kemudian membersihkan mulut dan hidung jenazah, setelah itu mewudhu'kannya seperti wudhu'nya orang yang masih hidup.
- e. Membasuh kepala dan wajah jenazah dengan menggunakan sabun atau lainnya, kemudian menyisir rambutnya.
- f. Membasuh seluruh tubuh dimulai dari sisi kanan jenazah, kemudian sisi kirinya.

3.3 Bagi kes 3.1.3 meninggal dunia dalam tempoh empat belas (14) hari semasa menjalani arahan *Home Quarantine* atau *Stay Home Notice (SHN)*. Tindakan berikut hendaklah dilaksanakan :

- 3.3.1 Membuat laporan di hospital berhampiran / Pejabat Kesihatan Bahagian (PKB) berhampiran untuk pengesahan status jenazah; dan;
- 3.3.2 Jenazah tersebut hendaklah dibawa ke Hospital terdekat untuk diurus mengikut cara yang ditentukan oleh Jabatan / Unit Perubatan Forensik hospital berkaitan.

3.4 Jika meninggal dunia di hospital :

Jenazah tersebut hendaklah diurus sebagaimana cara yang telah ditentukan oleh Jabatan / Unit Perubatan Forensik.

4 TANGGUNGJAWAB PENGURUS JENAZAH

- 4.1 Pengurus jenazah hendaklah menggunakan *mask* (penutup muka), apron dan sarung tangan sebelum mengendalikan jenazah;

- 4.2 Elakkan menyentuh jenazah tanpa menggunakan lapik atau sarung tangan;
- 4.3 Elakkan atau minimumkan air mandian merecik dan terkena petugas;
- 4.4 Tidak membenarkan mereka yang tidak berkenaan masuk ke tempat memandikan jenazah;
- 4.5 Peralatan yang digunakan semasa memandikan jenazah hendaklah dilupus atau dibersihkan mengikut prosedur yang betul; dan
- 4.6 Setelah selesai urusan memandi dan mengapakan jenazah tersebut, hendaklah segera mandi dan menukar pakaian yang digunakan sebelum bertemu dengan ahli keluarga atau orang lain.

5 PENGURUSAN JENAZAH COVID-19

- 5.1 Selaras dengan keputusan Mesyuarat Khas Jawatankuasa Fatwa Negeri Selangor pada 17 Mac 2020, yang memutuskan bahawa pengurusan jenazah akibat covid-19 hendaklah diuruskan / dilaksanakan sepertimana pengurusan jenazah orang Islam yang disyaki atau disahkan dijangkiti virus Ebola di Malaysia
- 5.2 Jenazah hendaklah diuruskan melalui prosedur tayammum iaitu dengan hanya melakukan tayammum di atas permukaan beg jenazah atau pembalut plastik yang membalut jenazah tersebut sahaja.

6 TANGGUNGJAWAB KELUARGA DAN MASYARAKAT

- 6.1 Bila berlaku kematian, kaum keluarga perlu mengelak daripada menyentuh mayat sama ada memeluk, mencium dan sebagainya;
- 6.2 Semasa menunaikan solat jenazah sila pastikan tidak terlalu ramai dan mengambil kira penjarakkan sosial (tidak terlalu rapat) bagi mengelak sebarang risiko jangkitan;
- 6.3 Adalah dinasihatkan supaya ahli keluarga yang perlu sahaja hadir untuk pengebumian, dibaca doa ringkas dan dikehendaki segera meninggalkan tanah pekuburan sebaik sahaja urusan pengebumian selesai;

- 6.4 Mereka yang hadir dikehendaki mengambil langkah-langkah keselamatan yang perlu seperti menggunakan penutup muka untuk mengelak sebarang risiko jangkitan;
- 6.5 Jenazah hendaklah diurus dengan sesegera mungkin tanpa ditangguh seperti menunggu kepulangan saudara mara yang jauh; dan;
- 6.6 Masyarakat Islam juga hendaklah melaporkan kepada PKB jika berlaku kematian yang disyaki ada gejala COVID-19 untuk menentukan kaedah pengurusan jenazah bagi memastikan keselamatan kepada mereka yang terlibat dalam pengendalian dan pengurusan jenazah tersebut.

Disediakan oleh;

Bahagian Fatwa

JABATAN MUFTI NEGERI SELANGOR